

**Görögország a török kihívással szemben:
a Micotákisz-kormány külpolitikája**

Greece Against the Turkish Challenge:
the Foreign Policy of the Mitsotakis Government

EGERESI ZOLTÁN

KKI-elemzések

A Külügyi és Külgazdasági Intézet időszeri kiadványa

Kiadó:

Külügyi és Külgazdasági Intézet

Lektorálta:

Baranyi Tamás Péter

Szöveggondozás:

T-Kontakt Kft.

Tördelés:

Lévárt Tamás

A kiadó elérhetősége:

H-1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Tel.: + 36 1 279-5700

E-mail: info@ifat.hu

<http://kki.hu>

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Külügyi és Külgazdasági Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

© Egeresi Zoltán, 2022.

© Külügyi és Külgazdasági Intézet, 2022.

ISSN 2416-0148

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2022.53>

Összefoglalás: Az elemzés a görög külpolitikáról kíván egy átfogó képet nyújtani. Alaptézise, hogy a 2019-ben hatalomra került Mitsotakis-kormány számára a legnagyobb kihívást a Földközi-tenger keleti medencéjében aktívvá váló török diplomáciai és katonai aktivitás jelenti, illetve ezzel együtt a már korábban is létező égei-tengeri viták (szigetek demilitarizálása, határviták stb.) újjáéledése. Ennek a kihívásnak a kezelésére Görögország status quo-t kereső országgént határozta meg magát, amelynek célja a szövetségek létrehozása és a kapcsolatok javítása az Egyesült Államokkal, Franciaországgal, illetve Egyiptommal, Izraellel és az Egyesült Arab Emírségekkel. Más szóval, a nyugati partnerek melletti szoros elköteleződéssel igyekszik ellensúlyozni a török kihívást. Ez a politika hozott némi eredményt, így például az informális diplomáciai tárgyalások újratekintését Törökországgal 2021 elején. Ennek ellenére nem sikerült áttörést elérni a két ország között, s mivel mindkét államban választásokat tartanak 2023 nyarán, így a közeljövőben nem is várható jelentős közeledés. Az ukrajnai háborúra – amely az ország energiaelosztó-szerepét is növelte – adott görög reakciók is a már említett helyzetből fakadóan a nyugati szövetségesei és Ukrajna melletti elköteleződéssel jártak.

Kulcsszavak: Görögország, Mitsotakis-kormány, Földközi-tenger keleti medencéje, Törökország

Abstract: *The analysis aims at providing an overview about the contemporary Greek foreign policy. It argues that the main challenges for the Mitsotakis government, elected in 2019, are the Turkish diplomatic and military activities in the Eastern Mediterranean and the revival of long-lasting disputes in the Aegean (demilitarization, border disputes etc.). In order to tackle this challenge, Greece established itself as a status quo country building alliances and ameliorating its relations with the United States and France as well as Egypt, Israel and the United Arab Emirates. The strong commitment with its Western partners intends to counterbalance the Turkish challenge; it brought some fruits when the explanatory talks were resumed in early 2021 with Turkey. Nevertheless, no breakthrough was reached between the two countries and as elections will be held in summer 2023 in both of them, no major rapprochement is expected in the prospective future. The war in Ukraine – which also boosted the energy hub position of Greece – also strengthened the country's commitment with its Western allies and Ukraine itself.*

Keywords: Greece, Mitsotakis government, Eastern Mediterranean, Turkey

BEVEZETÉS

Görögország a 2010-es évek jó részét az euróválság okozta gazdasági nehézségekből való, presztízsveszteséget sem mellőző kilábalással töltötte, amit egyebek mellett külpolitikailag a nehezen kezelt migrációs válság (2015–16) és az akut

macedón névvita fémjelzett. Az évtized végére azonban jelentős mértékben javult az ország helyzete: a migrációs nyomást is (részben a 2016-os EU–Törökország meg egyezésnek köszönhetően) és a névvitát is sikerült rendeznie az Aléxisz Ciprasz vezette kormánynak.

A 2019 nyarán hatalomra kerülő, jobboldali Micotákisz-kormány azonban újabb kihívásokkal találta szembe magát, ami elsősorban a kezdeményezőbbé váló török külpolitika formájában érkezett, amely kiterjesztette követeléseit a görög tengeri területek egy részére is, illetve [2020 februárjában](#) a „migrációs kártyát” is kihasználta. Az elemzés arra tesz kísérletet, hogy a görög–török kapcsolatok rövid felvázolása mellett a keletről érkezett kihívásra adott görög választ, egyúttal az athéni külpolitika változását is bemutassa. Görögország aktívvá vált a régióban, egyúttal számos nagyhatalommal szorosabbra fűzte viszonyát, elsősorban az Egyesült Államokkal és Franciaországgal.

GÖRÖG KÜLPOLITIKA: FŐBB JELLEMZŐK

Görögország Oszmán Birodalomtól való függetlenségi harcának kezdete óta (1821) különböző nagyhatalmak támogatásával igyekezett elérni külpolitikai céljait. Ezek a 19. században és a 20. század első két évtizedében az összes görögök lakta terület megszerzését jelentette, illetve az Oszmán Birodalom jelentette fenyegetés elleni fellépést, melyet az általános sikerek mellett olykor vesztes háborúk is fémjeltek (pl. az 1897-es görög–török háború). Ez a folyamat az 1919–22-es görög–török háborúval ért véget, ami vereséggel zárult Athén számára, s a kisázsiai terjeszkedési terveket fel kellett adni (annál is inkább, mert az ezt követő lakosságcsere az anatóliai görög kisebbség áttelepítésével járt).

Ezután status quóra törekvő országgént a két világháború közötti regionális szövetséget hozott létre (első balkáni paktum, 1934), amely viszont a német és olasz terjeszkedés feltartóztatásában kudarcot vallott. A világháborút követő görög polgárháború a Truman-doktrínának köszönhetően érkező hathatós amerikai támogatással a kommunisták kiszorításával járt, egyúttal jelentősen javította az ország NATO-tagságának esélyét, amit végül 1952-ben sikerült elérnie. Ezzel sikeresen betagozódott a nyugati katonai szövetségi rendszerbe, amit későbbiekben gazdasági integráció követett: [1961-ben aláírták](#) az Európai Gazdasági Közösséggel a társulási megállapodást.

Az 1950-es években viszont egyre meghatározóbbá vált Ciprus kérdése: a korábban brit fennhatóság alatt álló szigeten komoly nemzeti mozgalom jött létre, amely a Görögországgal történő egyesülést követelte, míg a sziget kb. 20 százalékát kitevő török kisebbség ezt ellenezte, s inkább a sziget felosztását akarta elérni. Az Egyesült Királyság Görögországot és Törökországot is garantor államokként becsatolta a sziget függetlenségének biztosításához, lényegében „Erisz almáját” gurította be a két fél közé. Az 1960-ban függetlenné váló szigeten

hamarosan fellángoló etnikai feszültségek tovább rontották az 1950-es évek közepétől egyre ellenségesebbé váló kapcsolatot ([1955-ben pogrom is történt az isztambuli görögök ellen](#)).

A ciprusi kérdés 1974-ben „lépett szintet”, amikor a még 1967-ben hatalomra kerülő görög katonai junta támogatásával ebben az évben egy kalandor akció eredményeképp egy csoport megbuktatta a ciprusi vezetőt és kihirdette az egyesülést Görögországgal, ami Törökország gyors beavatkozásához vezetett (ami a sziget 37 százalékának elfoglalását, majd felosztását jelentette). 1974-ben a görög junta megbukott, s új kormány került hatalomra Görögországban, amely gyorsan bevitte az országot az Európai Gazdasági Közösségbe (1981), illetve [a NATO katonai parancsnokságába](#) (1980), ahonnan 1974-ben a törökök ciprusi intervenciója miatt lépett ki. Noha időszakosan – jellemzően baloldali pártok alatt – a görög–amerikai kapcsolatok lazábbá váltak, a Törökországgal folyamatosan szaporodó problémák végül újra és újra a nyugati szövetség melletti elköteleződést eredményezte.

Az 1990-es évek a balkáni szomszédság felértékelődését, egyúttal a török–görög viszony újabb elmérgesedését jelentették. Az utóbbi három évtizedben komoly tehertételt jelentett a [macedón–görög névvita](#). A görög társadalmat, főleg az ország északi részén, aggasztotta Macedónia függetlenségének kikiáltása 1991-ben. A fenntartásokban több tényező kapcsolódott össze: a macedón nemzetépítés az ókori makedón államalakulathoz nyúlt vissza, amit a görögök a sajátjuknak tekintettek, továbbá a magát Macedóniának nevező államalakulat a közvélemény szerint területi követelésekkel is jelentkezhetett volna az északi görög területek felé. Ugyan annak nem sok realitása volt, hogy az etnikailag megosztott, kétmillióos Macedónia valós fenyegetést jelentsen a NATO-tag Görögországra, arra elég volt, hogy Görögország embargót hirdessen ellene, és nemzetközi kampány keretében ne ismerje el alkotmányos nevén. Ezt a mély szembenállást annyiban sikerült kezelni, hogy 1994-ben az ENSZ-ben megállapodtak a FYROM (Former Yugoslavian Republic of Macedonia, vagyis Macedónia Egykori Jugoszláv Köztársaság) elnevezés használatáról, és megegyezés született arról, hogy Athén sem a NATO-se az uniós csatlakozási folyamatot nem fogja gátolni. Ez nem így történt: a 2008-as bukaresti NATO-csúcson Görögország megvétózta a csatlakozási tárgyalások megkezdését. Ebben a helyzetben pedig Törökország jellemzően Macedónia mellé állt a vitában.

Szintén nem alakultak túl fényesen a kapcsolatok Albániával – bár Athén támogatta az ország 2009-es NATO-csatlakozását –, az országgal határos területekről [elüldözött albánok kérdése](#) (csam albánok) és a lakosság 2–7 százalékát kitevő görög kisebbség helyzete feszültségeket szült. Athén Koszovót – négy másik NATO- és uniós tagállammal együtt – nem ismerte el, s ehhez azóta is tartja magát, noha néha szárnyra kelnek olyan pletykák, hogy a későbbiekben változhat a görög álláspont.

A 2000-es évek relatív nyugalma és külpolitikai sikerei (2004-es athéni olimpia) után a 2010-es évek első fele komoly gazdasági válságot hozott Görögország számára. Az országot rendkívül negatívan érintette az euróválság, amely ráadásul nemcsak komoly gazdasági visszaesést hozott számára, hanem nemzetközi presztízsveszteséget is. Az évtized második felében viszont komoly átrendeződést láthatunk, mind külpolitikailag, mind gazdaságilag. A Földközi-tenger keleti medencéjének gázlelőhelyfeltárásainak köszönhetően létrejött egy izraeli–ciprusi–görög együttműködés, amihez ráadásul egy görög–ciprusi–egyiptomi is társult az utóbbi években – Ankara nem kis aggodalmára. Ennek köszönhetően a görög külpolitika kelet-mediterrán aktivitása is növekedett, amely részben Ciprus támogatásában, másrészt a már említett országokkal való kapcsolatok szorosabbra fűzésével járt.

A már fentebb említett meghatározó tényezők, így a 1) [nyugati szövetségi elköteleződés és támogatók keresése](#), 2) a ciprusi görögök támogatása és a 3) a balkáni szomszédsággal fennálló kapcsolatok mellett a görög külpolitika 4) legnagyobb kihívását a Törökországgal [fennálló viták jelentik](#). Ezeket röviden az alábbi módon lehet összefoglalni:

- 1) Az égei-tengeri felségvizek, az Anatólia előterében lévő szigetek demilitarizálásának (egyes esetekben hovatarozásának), illetve a légtér delimitációjának ügye,
- 2) a földközi-tengeri görög felségvizekre vonatkozó török követelések
- 3) a törökországi görög kisebbség és a görögországi török kisebbség helyzete,
- 4) a migrációs nyomás,
- 5) Ciprus megosztottsága.

A fent említett problémák akutnak számítanak, közülük a migrációs kihívás minősül a legújabbnak, hiszen „csak” az utóbbi tíz évben jelent meg súlyosabb gondként. A fentebb említett konfliktusokon túlmenően a törököknek a görög nemzetépítésben betöltött negatív szerepét is ki kell emelni. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az alapvetően konfliktusos kapcsolatban ne lettek volna baráti közeledések. Ennek leglátványosabb példája az 1999-es földrengés volt, amikor görög NGO-k, önkormányzatok stb. jelentős humanitárius segítséget nyújtottak a törököknek (majd később, de még ugyanabban az évben a görögországi földrengés után ezt a törökök viszonozták), s a 2000-es években Athén támogatta is a török uniós csatlakozási törekvéseket – akkor úgy tűnt, hogy a vitás kérdések rendezése is elérhető távolságba került. Azonban mégsem így történt.

MICOTÁKISZ-KORMÁNY (2019-) KÜLPOLITIKÁJA

A TÖRÖK KIHÍVÁS

Kiriákosz Micotákisz 2019-es megválasztásával a baloldali Sziriza-kormányok ötéves országlása után egy jobbközép erő, az Új Demokrácia (Néa Dimokratia) került hatalomra, amely egy nyugodtabb gazdasági környezetben ([2022 nyarán](#) a 2010-es évek mentőcsomagjai által az országra kényszerített ellenőrző mechanizmus is véget ért, miután Görögország teljesítette vállalásait), ugyanakkor török vonalon külpolitikailag egyre kiélezettebb helyzetben kezdte meg kormányzását. Törökország és a Tripoli-székhelyű líbiai egységkormány (GNA) 2019 novemberében memorandumot írt alá, amelyekben rendelkeztek a [tengeri joghatóságuk delimitációjáról](#) (ezzel a ciprusi és a görög különleges gazdasági övezetek – EEZ – egy részét gyakorlatilag kisajátították, főleg Törökország), a továbbiakban Ankara vállalta, hogy katonai segítséget nyújt a GNA-nak. [Ezt 2020 elején valóra is váltotta](#): a török beavatkozásnak köszönhetően sikerült felmenteni Tripolit, a kormány helyzetét stabilizálni, ami egyúttal azt is jelentette, hogy a tengeri határokról szóló memorandum életben marad.

A török tengeri követelésének megalapozására ráadásul a kormányzat felkarolta az ún. Mavi Vatan (Kék haza) doktrínát, ami jelentős tengeri területek fölötti török joghatóságot irányoz elő a szomszédok rovására. Mindezt egy olyan helyzetben, amikor Törökország számos sikeres katonai intervenciót hajtott végre a környező országokban (Szíria, Irak, Líbia, illetve érintett volt a 2. karabahi háborúban), s jelentős hadiipari fejlődésen ment keresztül a saját drónfejlesztéstől kezdve a nyáron tengerre bocsátott saját repülőgép-hordozóig.

Ezzel együtt a görög–török viszony jobban kiéleződött, s az év nyarán már nyílt ellenségeskedésbe csapott át; augusztusban [két hadihajó egymásnak is ütközött](#). A konfliktus eszkalálódását végül a nemzetközi nyomás, s a soros uniós elnökséget adó Németország [aktív diplomáciája](#) akadályozta meg.

TÖRÖKORSZÁG KIEGYENSÚLYOZÁSA: SZÖVETSÉGI RENDSZER ÉPÍTÉSE

Az Ankara jelentette kihívásra többértű választ adott a kormány. Rendezte a szomszédos országokkal az EEZ-k kérdését: [Olaszországgal júniusban](#), Egyiptommal augusztusban írt alá tengeri [delimitációs egyezményt](#) az EEZ-kről; ez utóbbi semmisnek vette a líbiai–török megállapodást. Az Albániával való tárgyalások viszont nem vezettek egyelőre eredményre, noha a két ország külügyminiszterének tavaszi [találkozásán megegyeztek](#), hogy felgyorsítják a folyamatot, ugyanis még 2020-ban megállapodás született arról, hogy a Nemzetközi Bírósághoz (ICJ) fordulnak.¹

1 Az ügy már csak azért is pikáns, mivel 2009-ben már sikerült megállapodni a határokról, azonban a jelenlegi miniszterelnök, az akkor még ellenzékben lévő Edi Rama az albán Alkotmánybíróságon megtámadta, mondván, hogy ezzel Albánia területet veszít. Az Alkotmánybíróság ennek helyt adott, meglehetősen kényelmetlen helyzetbe hozva Törökországot.

Az EEZ-vel szorosan összefüggő földgázkérdést kezelendő már 2019 elején létrejött törökellenes éllel a Kelet-Mediterrán Gáz Fórum (East Med Gas Forum – EMGF), ami [2020 szeptemberében regionális szervezetté lépett elő](#), s gyakorlatilag az összes ország képviselteti magát a régióból, kivéve Libanont és Szíriát, illetve Törökországot.

A Micotákisz-kormány szintén határozottan kezelte a 2020. tavaszi migrációs válságot, amikor több mint tízezer migráns igyekezett átkelni az országhatáron. Az EU támogatását élvező vezetés azóta jelentős kerítésépítésbe kezdett a [Marica folyó mentén](#).

A török kihívásra adott válasz további része volt a nagyhatalmakkal való szövetségek megerősítése. Ennek egyik eszközét képviselték a katonai megállapodások. Izraellel 2020 decemberében született megegyezés egy pilótaképző központ felállításáról a görögországi Kalamatában, amely végül 2022 októberében [meg is nyitotta kapuit](#). Egyúttal júliusban [közös hadgyakorlatra is sor került a két légierő](#) gépeinek részvételével. Athén Franciaországgal 2020 őszén írt alá megállapodást 2,32 milliárd euró értékben 18 Rafale vadászgép megvásárlásáról (később ezt további hattal bővítették). Az első gépek [2022 elején érkeztek meg](#). Ugyanígy megállapodás született fregattok vásárlásáról.

Athén az EU-t is igyekezett felhasználni nyomásgyakorlásra, ahol élvezte is Franciaország (és persze a szintén érintett Ciprus) támogatását. Ennek ellenére nem sikerült az év második felében tartott tanácsi üléseken komoly szankciókat életbe léptetni Törökországgal szemben, de ezek arra mindenképp elegendőek voltak, hogy meghátrálásra kényszerítsék Ankarát. Ennek jegyében 2021 elején újraindultak a Cíprasz-kormány alatt leállított [informális diplomáciai tárgyalások](#), illetve azóta számos alkalommal találkozott a két vezető is.

Az európai hatalmak megnyerése mellett az Egyesült Államokkal is sikerült megerősíteni a kapcsolatokat. Micotákisz 2022 májusi útja Washingtonban [komoly külpolitikai sikerként](#) volt prezentálva a görög sajtóban: nemcsak az amerikai államfő fogadta a miniszterelnököt, hanem lehetősége volt a Kongresszusban is felszólalni (az út előtt ráadásul a görög [parlament ratifikálta](#), hogy a már meglévő egy mellett további három katonai bázishoz kapjanak az amerikaiak hozzáférést). Görögország az amerikai bázisok engedélyezésével szintén próbálja a saját maga szerepét felértékelni az Egyesült Államok számára – ez utóbbiban nem kevés szerepet játszik az, hogy az utóbbi és Törökország között is megromlott az utóbbi években a kapcsolat (a teljesség igénye nélkül) az orosz S-400-as légvédelmi rakétarendszer megvásárlása, Fethullah Gülen kiadatási ügye, a szíriai kurd csoportok, főleg a Demokratikus Unió Pártja (PYD) támogatása miatt – így Athénban arra számítanak, hogy megbízható szövetségesként Washington egy esetleges görög–török konfliktus esetén feljűk fog húzni. A valóban problémás amerikai–török kapcsolatok ellenére az orosz–ukrán háború eddig Törökország felértékelődését hozta az amerikai diplomácia számára (bár az amerikai törvényhozás ennek ellenére nem akar engedni ankarai fegyvervásárlás ügyében), ami miatt messze nem biztos, hogy a görögök kalkulációja

álja majd meg a helyét. Minden esetre inkább az várható, hogy az Egyesült Államok mindkét NATO-tagra megpróbál majd nyomást helyezni egy esetleges eszkaláció megakadályozására.

Az amerikai közeledés [az uniós nyomás ellenére](#) görög–török viszony nem javult érdemben. Bár Ankara egy időre visszafogta a vitatott tengeri területeken a kutatótevékenységet, továbbra is akadályozza a görögök hasonló próbálkozásait. Ráadásul a „hagyományosnak” tekinthető tengeri és légtérviták mellett az utóbbi bő évben a korábbi retorikára rálicitálva egyre többször került sor török részről az Anatólia előterében lévő szigetek [demilitarizálásának ügyének napirendre vételére](#), összekötve bizonyos fokú területi fenyegetéssel is, amire görög részről [provokációnak minősítették](#) a török megnyilvánulásokat.

Ahogy a görög–török viszony 2019 őszétől kezdett el látványosan romlani a líbiai GNA és a török kormány közötti megegyezés miatt, úgy hasonló helyzet állt elő a közelmúltban, amikor 2022-ben októberében megállapodás született [Tripoli és a török fél között](#), hogy a líbiai joghatóság alatt lévő tengeri területeken török cégek is végezhetnek szénhidrogénkészletek utáni kutatásokat. Ez a megegyezés ugyanúgy illegális a görög nézőpont szerint, mint a 2019-es mivel a szomszédos államok joghatósága alá eső tengeri területek határait sérti. Továbbá egyelőre a polgárháború dúlta ország megosztott, az Athén támogatását élvező, a keleti területeket uraló vezetés pedig nem ismeri el a megállapodás – így már csak azért is zárójelbe teendő az Ankara és Tripoli közötti megegyezés. Az más kérdés, hogy ez valószínűleg kevésbé fogja zavarni a törököket, noha mind Görögország, mind Egyiptom jelezte, hogy [ellenzik a kutatóhajók küldését a térségbe](#). A görög kormány az aláírás után visszahívta nemrég kiküldött nagykövetét Tripoliból (ugyanaz történt a 2019-es megegyezés aláírása után), így úgy tűnik, hogy ahogy az előző másfél év erőfeszítései egy új líbiai kormány létrehozására nem vezettek eredményre, a török–líbiai együttműködés ugyanott folytatódik, ahol 2019 őszén elindult, s Görögországnak Líbiában is ugyanazokat a szövetségeket kell erősíteni, amiket az előző években létrehozott. A Micotákisz-kormány az előző kormánytól megörökölte a 2018-ban több évtizedes diplomáciai kötélhúzás után megkötött [Preszpa-egyezményt](#), amely rendezte a macedón névvitát. Ennek köszönhetően a görög–török geopolitikai verseny legújabb balkáni fejezeteként a jobboldali kormány nem változtatott a nehezen kialakított modus vivendin, és folytatta a két ország közötti kapcsolatok javítását. Ez a folyamat egészen odáig jutott, hogy Észak-Macedónia [legjobb barátjaként próbálja beállítani magát](#); a jószomszédi kapcsolatok jegyében 2021 nyarán [100 ezer Astrazeneca oltást ajándékozott](#) Szkopjénak. Mint láttuk, Albániával szintén folynak a tárgyalások a tengeri határok kijelöléséről, amelyek sikeres lezárulása után érdemben javulhat az albán–görög kapcsolat is. A Covid-diplomácia ebben a relációban is működött: a jószomszédtság jegyében tavaly nyáron Athén [20 ezer](#) vakcinát adományozott az országnak.

AZ UKRAJNAI HÁBORÚ: NYUGATI ELKÖTELEZŐDÉS ÉS ENERGIAELLÁTÁSI FELÉRTÉKELŐDÉS

Az orosz–görög kapcsolatok hosszú múltra tekinthetnek vissza. A kulturális és vallási reláció különösen erősnek tekinthető; Vlagyimir Putyin 2016-ban látogatást is tett az Áthosz-hegyi kolostorköztársaságba. Ennek ellenére Görögország politikailag az előző években rendszerint a szövetségi rendszerének politikáját követte. Nem ismerte el a Krím anektálását, a görög egyház is támogatta a konstantinápolyi pátriárka döntését az autokefál ukrán egyház létrehozásáról, illetve rossz szemmel nézte a Preszpa-egyezmény ellen kifejtett orosz próbálkozásokat – még 2018-ban nyolc orosz diplomatát ki is tiltottak az országból. Ennek ellenére a török kihívás árnyékában a görög kormány tavaly év végén megpróbálta javítani a kapcsolatait Oroszországgal, Vlagyimir Putyin orosz államfő Szocsiban december 8-án fogadta a görög kormányfőt.

A közeledésnek azonban hamar vége szakadt: a február 24-i ukrajnai katonai intervenció után úgy döntött, hogy egyértelműen a nyugati szövetségeseivel azonos álláspontot fog képviselni. Ennek megfelelően a Micotákisz-kormány elítélte az orosz agressziót, a konfliktussal kapcsolatos ENSZ-határozatokban Oroszország ellen szavazott, illetve a különböző uniós szankciós csomagokat is megszavazta. Mindezt úgy, hogy az Ukrajnában élő, mintegy 90 ezer fős görög kisebbség jelentős része a harcokban vélhetően veszteségeket szenvedett: a görög lakosság főleg az év első felében komoly harcok színhelyéül szolgáló Mariupolban és környékén él(t), így vélhetően lakóterületük jelentős része is elpusztult, így a konfliktus miatt sokan elmenekülhettek a régióból. A diplomáciai viszony is megromlott a két ország között: Athén több más uniós országhoz hasonlóan nagy számban utasított ki orosz diplomatákat – Moszkva pedig görög diplomatákat a konfrontatív görög hangnemre hivatkozva.

Az ukrajnai háborúhoz kapcsolódóan Görögország szerepe felértékelődött a régiós energiaellátásban (a földgáz részesedése a görög energiamixben relatíve alacsony, miközben a 40 százalékos orosz gázfüggést sikerült pár hónap alatt 20 százalékra szorítani). Az előző évek beruházásainak köszönhetően a területén keresztül halad át Olaszország felé a 2020-ban átadott Transzadriai Gázvezeték (TAP), így az ország kulcsszerepet játszik az azeri gáztranzitban. Továbbá megindult Alexandroupoliban egy LNG-terminál építése is, amely vélhetően 2023 végén, 2024 elején kezdi meg működését, ami jelentős mértékben segíti majd a balkáni államok energiaellátását. A gázellátásban szintén kulcsfontosságú bolgár–görög interkonnektort 2022 októberében adták át, bár az építési munkálatok itt már a háború előtt megkezdődtek.

KONKLÚZIÓ

A 2019-ben hatalomra kerülő Micotákisz-kormány számos kihívással szembesült, amiből a Törökország jelentette területi követelések és biztonsági fenyegetések jelentik a legnagyobb gondot. Ennek megfelelően Athén nagyhatalmi támogatókat

igyekezett találni, egyúttal folytatta a különböző balkáni szomszédokkal való kapcsolatának javítását is. Ebben a helyzetben Görögország alapvetően status quo országnak tekinthető a régióban.

A következő években vélhetően továbbra is kiélezett marad a görög–török viszony, a megegyezés egyelőre komolyan vehető ígérete nélkül. Törökország esetében nem várható, hogy elengedné a Tripoliban lévő kormánnyal kötött delimitációs szerződését, s ebből következően továbbra is határozott, a status quót megkérdőjelező hatalomként fog eljárni a Földközi-tenger keleti medencéjében annak reményében, hogy valamilyen formában elismerik, legitimálják és anyagilag kielégítik igényeit. Az ezt kiegyensúlyozni igyekvő görög diplomácia eddig sikeresen fűzte szorosabbra kapcsolatát több régiós országgal, illetve nagyhatalommal. Főleg ez utóbbinak köszönhetően sikerült is visszakozásra készíteni Törökországot, ami Athénban mindenképp sikerként értékelendő, de a konfliktus lehetősége továbbra is napirenden van. Annak viszont továbbra is kevés az esélye, hogy a két fél között komolyabb, katonai jellegű konfliktusra kerüljön sor.